

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrh zmien Všeobecne záväzného nariadenia mesta Košice č. 131 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Košice (ďalej len „VZN č. 131“) predkladáme za účelom dosiahnutia ekonomickej rovnováhy medzi príjmami z poplatku za komunálny odpad a výdavkami za nakladanie s komunálnym odpadom. Uvedená povinnosť vychádza zo zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, § 81 ods. 12, podľa ktorého obec pri ustanovení výšky miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vychádza zo skutočných nákladov obce na nakladania s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom.

Mesto Košice má už niekoľko rokov nevyrovnané hospodárenie v oblasti nakladania s komunálnym odpadom. Výdavky na zber, odvoz a likvidáciu odpadu sú každý rok vyššie oproti príjmom získaným z poplatku za komunálny odpad. Pre informáciu uvádzame, že za rok 2023 sú príjmy z poplatku vo výške cca 12 500 tis. eur a očakávané skutočné náklady predstavujú 16 100 tis. eur. Sú v tom náklady na zber, prepravu a likvidáciu odpadov, režijné náklady, odstraňovanie nelegálnych skládok, monitoring Myslava a ostatné náklady. Nárast cien a vysoká miera inflácie (za posledné 2 roky vo výške okolo 20 %), v roku 2024 sa očakáva inflácia vo výške 10 – 12 % sa prejaví vo zvýšených cenách od roku 2024 s predpokladanými zvýšenými nákladmi o najmenej 2 mil. eur. Celkové výdavky s nakladaním s komunálnym odpadom v roku 2024 odhadujeme/možno očakávať vo výške 18 100 tis. eur. Rozdiel medzi príjmami a výdavkami bez úpravy sadzieb poplatku za komunálny odpad by predstavoval stratu vo výške cca 5 200 tis. eur. Ďalším dôvodom na zvýšenie poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je zabezpečenie služby zberu a prepravy po výstavbe podzemných/polopodzemných kontajnerovísk.

Vychádzajúc z týchto skutočností navrhujeme upraviť sadzbu poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady tak, aby výnos z poplatku pokryl výdavky na jeho zber, prepravu a likvidáciu, režijné a ostatné náklady, t.j. aby sa celkom minimalizoval rozdiel medzi príjmami a výdavkami.

Mesto Košice (obec) má pri ustanovení výšky miestneho poplatku vychádzať zo skutočných nákladov, preto v nasledujúcom období nemôže a nebude schopné doplácať na nakladanie s komunálnym odpadom z iných zdrojov rozpočtu. Vychádzame pri tom aj z aktuálnej ekonomickej situácie mesta Košice a celkovej ekonomickej situácie na Slovensku. Okrem vyššie uvedeného dôvodu je ďalším z dôvodov zvýšenia sadzieb na poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady aj pokles príjmov samospráv z podielových daní. Pre mesto Košice predpokladáme v roku 2024 podielové dane zhruba na úrovni roka 2023, resp. nižšie, pričom väčšina výdavkov z dôvodu inflácie narastie. Ide o vážne ohrozenie príjmov rozpočtu mesta s dopadom na plnenie základných samosprávnych funkcií. Aj z týchto dôvodov a v záujme udržania finančnej stability mesta a predovšetkým schopnosti poskytovať obyvateľom mesta všetky služby súvisiace s nakladaním s komunálnym odpadom na doterajšej úrovni považujeme za nevyhnutné pristúpiť k úprave sadzieb poplatkov za komunálny odpad.

V meste Košice je zavedený paušálny poplatok na osobu/rok a štandardný nevážený množstvový zber ako súčin sadzby poplatku, veľkosti zbernej nádoby a frekvencie odvozu.

Novelou zákona č. 335/2022 Z. z. s účinnosťou od 1.11.2022 sa zmenili sadzby poplatku za komunálny odpad nasledovne:

- paušálne za osobu a kalendárny deň v sume najmenej 0,02 eura a najviac 0,2 eura; obec môže paušálnu sadzbu poplatku vyjadriť aj v sume za kalendárny rok, t.j. min. 7,30 eura a maximálne 73 eur za kalendárny rok. V súčasnosti je sadzba poplatku 0,1233 eur/deň, čo je 45 eur na osobu za kalendárny rok.
- za nevážený množstvový zber komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu v sume najmenej 0,01 eura a najviac 0,2 eura za jeden liter odpadu alebo dm³ komunálnych odpadov, ak v obci nebol zavedený vážený množstvový zber drobného stavebného odpadu. V súčasnosti je sadzba poplatku vo výške 0,034 eur za jeden liter odpadu, čo pri frekvencii vývozu odpadov 1x týždenne a nádobe 110 litrov je 194,48 eur za kalendárny rok.

Úpravu sadzby na rok 2024 t. j. **paušálny poplatok** navrhujeme v sume 0,182 eur, v prepočte na osobu/rok je to **66,43 eur**. Úprava sadzby pri **množstvovom zbere** je navrhovaná v sume 0,0464 eur, čo v prepočte na jednu kuka nádobu o objeme 110 litrov s vývozom 1x týždenne predstavuje sumu **265,40 eur na rok** (spravidla pre rodinné domy), pri kontajneri o objeme 1100 litrov s vývozom 1x týždenne predstavuje sumu **2 654,08 eur na rok** (pre právnické osoby).

Poplatok za komunálny odpad v roku 2023 je vyrubený v sume 13 000 tis. eur, po úprave sadziieb v roku 2024 predpokladáme predpis na poplatku za komunálne odpady v sume 18 480 tis. eur (bez zníženia pre občanov vo veku nad 62 rokov, ZŤP a občanov v hmotnej núdzi pri množstvovom poplatku, ktoré sa prejaví vždy až na základe skutočného počtu žiadateľov).

Odhadované výdavky na nakladanie s komunálnym odpadom v roku 2024 sú v sume 18 100 tis. eur (rozhodujúca je výška inflácie), predpokladaný predpis v sume 18 480 tis. eur, z toho očakávaný príjem cca 95 % v sume 17 500 tis. eur. Pravdepodobný rozdiel vo výške cca 600 – 1 000 tis. eur bude mesto musieť kryť z iných zdrojov rozpočtu.

Vzhľadom k zvyšujúcim sa nákladom mesta na zabezpečovanie povinností vyplývajúcich zo zákona o odpadoch nie je vo finančných limitoch mesta možné naďalej poskytovať obyvateľom mesta Košice služby nakladania s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi v súčasnom rozsahu, pokiaľ nedôjde k úprave sadziieb miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prioritná motivácia mesta k zvýšeniu sadziieb miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, nie je zabezpečenie ešte väčšieho rozsahu služby nakladania s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi oproti zákonnému minimu, ale **dofinancovanie systému v súčasnej podobe**, čím by sa znížilo zaťaženie mestského rozpočtu.

V prípade, ak nedôjde k zvýšeniu sadziieb miestneho poplatku podľa návrhu, mesto Košice by muselo pristúpiť k zníženiu služieb nakladania s odpadmi, ktoré budú čiastočne alebo úplne pozastavené pri nezmenenom množstve odpadu, ide o:

- zníženie cyklu odvozu z 3xT na 2xT
- pozastavenie odstraňovania nezákonne uloženého odpadu
- redukcia zvozov kuchynského odpadu
- pozastavenie činnosti 5 zberných dvorov - ponechaný bude iba ZD v MČ Šaca,
- pozastavenie umývania nádob a ručného čistenia stanovišť kontajnerov
- pozastavenie zberu objemného odpadu zo stanovišť kontajnerov v cykle 1x5 týždňov
- úprava vývozov VKK na celoročné upratovanie z 10 mesiacov na 2 mesiace.

Rozsah služieb nakladania s komunálnym odpadom	Rok 2023	Rok 2024 bez redukcie služieb	Rok 2024 s redukciou služieb
zhodnotenie odpadu	6 000 000 €	6 450 000 €	6 000 000 €
zber a odvoz KO 3x týždenne	5 850 000 €	6 350 000 €	
zber a odvoz KO 2x týždenne			5 250 564 €
prenájom kompostérov	191 000 €	55 000 €	50 000 €
odstránenie nezákonne uloženého dopadu		150 000 €	
KBO	2 150 000 €	2 150 000 €	1 500 000 €
zberné dvory	1 050 000 €	1 150 000 €	215 000 €
umývanie nádob	78 000 €	150 000 €	
ručné čistenie stojísk kontajnerov	65 000 €	71 500 €	
zber nadrozmerného odpadu (1x5týždňov)	27 000 €	30 000 €	
záhrady, celoročný VKK (z 10 mesiacov na 2 mesiace)	690 000 €	700 000 €	150 000 €
celkom spolu (s DPH):	16 101 000 €	17 256 500 €	13 165 564 €

Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 – 2 (§ 4 – Sadzba dane)

Navrhuje sa zvýšenie sadzieb, ktoré odzrkadľujú skutočné výdavky za zber, odvoz a likvidáciu odpadu v roku 2024.

K bodu 3 (§ 6 ods. 2 písm. a)

Spresňuje sa poskytnutie zníženia fyzickej osobe po dovŕšení určeného veku.

K bodu 4

Spresňuje sa úprava so zákonným textom.

K čl. II.

Vzhľadom na rozsah zmien a lepšiu zrozumiteľnosť pre verejnosť sa navrhuje vyhlásenie úplného znenia VZN.

K čl. III.

Účinnosť zmeny VZN sa navrhuje od 1. 1. 2024 v súlade s ustanovením § 83 zákona č. 582/2004 z. z..

Košice, 9.11.2023

Spracoval: referát daní a poplatkov